

însă, Măriei Sale Timpului... Timpul e un blazon al unicătății, al superbiei.

Cuprinsul volumului *Lega-ne-vom cu ploile de case...* de Vasile Iustin Mija e o biografie a angoasei, însă una tonică.ANGOASA se învinge pe sine prin nemiloasa, lucidă, aproape senină, aş zice, autoanaliză, prin capacitatea (remarcabilă în ordinea expresivității) de a-și arunca sieși în față un etern refren: „totul se năruie-n hume/ chiar și blestemul/ prin care curge/ negoită suflarea ta/ cuvintele ard înaintea pronunțării/ și rezidă în unghiuri de silabe/ sub pârleazuri/ pasc mieii departe de primăvară/ în timp ce se nasc lamentate/ emoții toate/ chiar și blestemul/ prin care curge/ negoită suflarea ta/ se năruie oare” (*înaintea pronunțării*). Un poem ca o *întrebare retorică* adresată cititorului atent...

CZU 821.135.1(478).09-1=135.1

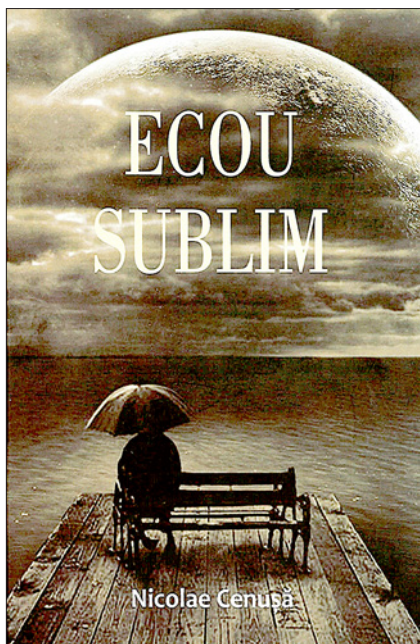
SENTIMENT, LUCIDITATE ȘI ECOU SUBLIM ÎN POEZIA LUI NICOLAE CENUȘĂ

*Vitalie RĂILEANU,
critic literar*

E cunoscut faptul că debutanții nu prea respectă normele unei poetici canonice, considerând reflexivitatea și sentimentul drept elemente care se exclud sau se incomodează reciproc în cuprinsul poemelor scrise de ei.

Dar, iată că Nicolae Cenușă a depășit aceste rigori și a venit cu un volum de versuri, intitulat *Ecou Sublim* (Chișinău, 2023), cuprinsul căruia surprinde prin luciditate îmbinată armonios: „Cuvintele sunt doar o șoaptă,/ Emoțiile sunt doar un cânt,/ O creație, o preîntâmpinare a gândurilor tale,/ De vis și de savoare a timpului./ Culoarea ne definește mașina, prestigiul, pe noi toți,/ Doar noi trăim în alte timpuri,/ În timpurile plăcute, presimțite de vise,/ Când copilăria era o frumoasă amintire./ A gândurilor tale!” (*În gândurile tale*). Observăm cum structura lirică își are determinările sale interne, iar orice disociere apriorică este neavenită.

Să aruncăm o privire mai atentă asupra versurilor din volumul dat, observând implicarea autorului într-o lume a meditației, a confesiunii ce vizează și responsabilitate intelectuală: „Un hohot

de răs, de-admirație,/ Un magistru inspirat de valul simțurilor urbane,/ O creatură maiestuoasă străbate ulițele urbane,/ Se-aud rostite-n zări, sincere, melodioase gânduri omenești./ Puterea, zice magistrul îngândurat,/ Domină ca o furtună firește noastre simțuri./ O casă, o magistrală, o hartă fără speranțe,/ Domină doar prin gândurile noastre primitive și vagi” (*Puterea*).

Ar părerea că autorul este un melancolic cenzurat, cu o poezie tandră și bine supravegheată, însă repede ne dăm seama că Nicolae Cenușă e un autor expansiv și chiar încearcă să *zguduie liniștea* substanțială: „Acum, când scriu o alegorie,/ Doar Dumnezeu mă ascultă,/ Ascultă tainicele mele slove

miresmate,/ Ce pururea va izbăvi lumea de sărăcie,/ Neconținut aducătoare de lumină./ Piciorul drept îl pun în cale,/ De viclenie te opresc agale,/ Tu, om, de ce ești oare?/ Mai rău decât o fiară,/ În timp de nepocăință mare!/ Tu, Doamne, să știi că te iubim,/ Deși încă suntem:/ Rebeli înverșunați,/ Violatori neînduplecați,/ Și nesimțiți, neobrăzați,/ Dar totuși te iubim,/ Și vrem să ne izbăvești/ De păcatele lumii acestea cutremurătoare!” (*Doamne, te iubim!*).

Considerăm că îl prinde bine pe debutantul nostru *elegia* calmă în care metafora proaspătă surprinde plăcut și înfioară cu adevărat: „Din zori și până-n seară/ Eu mă gândesc la tine,/ La a mea speranță,/ La a mea măiastră.../ Dar totuși ești ca politica,/ Dezinteresată și autoproclamată,/ Hazlie, dar democratică,/ Și vai, ce-nmiresmată ești!/ Cu gândul la popor/ De ce pretinzi să fii/ Cu hazul la dinamică,/ O simplă ipocrită, / A poporului veșnic sclav neprihănită!” (*Politică*). Imaginile, de multe ori de o notabilă pregnanță, sunt bine *încătenate* în poeme, așa încât ostentația lipsește, iar tonul versurilor este moderat, natural. Supravegherea, despre care aminteam, nici nu secătuieste sevele lirice, dar nici nu lasă discursul să alunece spre întâmplător. Un echilibru de bun augur prezidează ritmurile acestei plachete de versuri: „Mișcându-mă ca un nedumerit, ipocrit,/ Cutremurător și extrem de neisprăvit,/

Serios, dar pe alocuri extrem de criptat,/ De iubirea noastră ce mă ține mereu înduișat./ Mă îndrept către tine,/ Ca un tânăr mușmalizat/ De hormonii ieșiți din sine,/ Atrăgându-mă ca un sincer, nevinovat,/ Total de-al tău, dar asimilat/ De iubire,/ Un sentiment doar pentru tine!” (*Goana*).

Un echilibru de bun augur prezidează ritmurile cărții date. Înțelesul *Ecou(ului) sublim* ar fi și în legătură cu trecerea timpului. Lumina versului lui Nicolae Cenușă, autor cu deosebite înclinații spre poezia de dragoste, e una difuză, *moale*. Metaforele prind în sfera lor, deseori, elemente ca *dor, vis, bună*, care par niște dominante. Aceste poezii sunt de scurtă respirație, ceea ce înseamnă că Nicolae Cenușă mizează aici pe trăiri esențializate, ferite de explicații, preambului etc.

Sinceritatea e însoțită de bune efecte și în insolitul poem intitulat *Imn Pământul nemuririi*, ce încheie volumul: „Vorbitori de limbă sfântă,/ N-aveți teamă de dușmani,/ Istoria Moldovei în noi cântă,/ În fiecare veac trecut de noi prin ani./ Noi suntem poporul nemuririi,/ Ai lui Dumnezeu cinstiți copii,/ Înaintăm cu vitejie/ Și strigăm cinstit cu toți, vai mie!/ Cu sabia și crucea-n mână,/ Un Ștefan brav ni se cuvine,/ Ce ca o cunună spre noi vine,/ Și de greu o vorbă nu îngână./ Doar prin lupte spre a noastră mare,/ Cu cântec plin de neuitare,/ Cucerim noi suflete prin veșnica urcare,/ A moldovenilor către cetățile de soare.../ Noi suntem Moldova!/ Tărâm biruitor,/ Noi suntem Moldova! Noi suntem Moldova! Oameni pașnici și de muncă iubitori/ Cinstiți Moldova,/ Compatrioți biruitori,/ De la Nistru la Carpați/ Cu inimă de-aristocrați”.

Fior autentic degajă poemele despre părinți, iubită, locul natal.

Dezinteresat de accent, Nicolae Cenușă surprinde timpul prezent și-l redă prin ceea ce consideră că e Poezie.